

Kralj se je že naveličal diktature.

**VODJISLAV MARINKOVIČ BO
IZDELAL NOVO USTAVO**

Zaenkrat bo začelo poslovati novo sodišče, kojega namen je zaščititi državo. — Marinković je spreten jurist ter bo skušal ugoditi kralju in narodu. Dijaki in dijakinje se ne smejo udeleževati plesov. — Uradnikov je bilo toliko, da je zmanjkalo stolov.

BEOGRAD, Jugoslavija, 17. januarja. — Vse kaže, da se je kralj Aleksander naveličal diktature in da je dobil nekak način, da jo zopet odpravi.

Zunanji minister Vodjislav Marinković, ki se zdravi v nekem švicarskem letovišču, je dobil povelje, naj se čimprej vrne domov.

Marinković bo po kraljevem naročilu izdelal novo ustavo, ki bo nadomestila sedanje drakonske vojaške odredbe.

Marinković je jako spreten jurist. Nova ustava bo precej demokratična ter bo po možnosti zadovoljevala tako Hrvate kot Srbe.

Vsi trije narodi, Srbi, Hrvati in Slovenci, bodo imeli pravico v gotovih ozirih sami odločevati o svoji usodi.

Zaenkrat je pa začelo poslovati novo sodišče, ki ga tvori osem sodnikov ter štirje nadomestujoči sodniki.

Pred tem sdiščem se bo moral zagovarjati sleherni, ki se bo pregrešil proti varnosti države.

Sodišču bo pridelen tudi državni pravdnik, ki bo popolnoma pod vplivom ministrskega predsednika generala Živkovića.

Vojaška diktatura je izdala danes proglas, v katerem prepoveduje študentom in študentkam ples in udeleževanje predpustnih vesellic.

Včeraj je bilo zopet odpuščenih šestdeset vladnih uradnikov.

Po nekaterih uradih je bilo toliko uradnikov, da niso imeli dovolj stolov in pisalnih miz na razpolago.

COOLIDGE PODPISAL POGODBO

Odlčnjaki so videli Coolidge-a podpisati Kelloggovo pogodbo. — Predsednik se je poslužil zlatega pesa.

WASHINGTON, D. C., 18. jan. V navzočnosti kabineta, podpredsednika Dawesa in članov senata je predsednik Coolidge podpisal Kelloggovo protivojno predlogo.

Podpisanje se je završilo v zgodovinski Iztočni sobi Bele hiše in tam je bila postavljena muvi-kamera, ki bi delala kredit pokojnega Tex Rickardu, kadar je najemal borce za bitko stotletja.

Pogoda in ratifikacijski dokumenti so ležali na skrivni predsedniški pisalni mizi, ki je bila postavljena sredi velike iztočne sobe za to priliko.

Senator Borah je bil prvi odličnjakov, ki je dospel.

Prelistal je dokument, nakar se je obrnil smeje proč ter rekel: — Mislim, da je vse dobro.

Senatorji in kabinetsni člani pa so medtem hitro prihajali. V par minutah je bil velik krog gledalcev na eni strani mize, dočim so stali na drugi strani fotografiji in potomočniki.

Tam so resnični vladarji te vlade, — je rekel senator Moses Kitchin, ko je premotril priprave za fotografiranje.

Tedaj sta vstopila predsednik Coolidge in državni tajnik Kellogg.

Predsednik je premotril dokumente za trenutek ter prijel nato za veliko zlato pero, kakih osem inčev dolgo ter podpisal.

PARIZ, Francija, 17. januarja. Zunanji minister Aristide Briand je predložil danes poslanski zborici Kelloggovo protivojno predlogo v ratifikacijo. Poslanci so aplaudirali, nakar je bila izročena pogodba komisiji za zunanje zadeve, da jo premotri.

"Tiger" se še vedno bori.

PARIZ, Francija, 17. januarja. Georges Clemenceau ali "tiger", ko so ga nazivali v njegovih mladih letih, ima še vedno bojevitga duha ter je trden v svojem sklepu, da bo preživel maršala Focha, ki je deset let mlajši od njega.

Clemenceau je danes praktično okrevljal od gripe, a njegovi zdravniki so rekli, da bo moral ostati v sobi še več dni.

Vsaki dan vprašuje za Focha. — Jaz hom živel dalj časa kot pa on, — je pripomnil.

14 ubitih pri romunski zeleniški nesreči.

BUKAREŠTA, Romunska, 16. januarja. — Štirinajst oseb je bilo ubitih in še več poškodovanih, ko sta kolidirala dva delavska vlaka, ki sta se nahajala na poti, da pomagata nekemu potniškemu vlaku ki je skočil iz tira pri Turn-Severinu.

**LADY ASTOR IMA NAČRT ZA
UVELJAVLJENJE SVETOV. MIRU**

Matere imajo v rokah ključ k svetovnemu miru, — je rekla Lady Astor. — Bivša Amerikanka je poudarjala, da mora človečanstvo, ne pa narodnost vladati človeštvu.

LONDON, Anglija, 17. jan. — Matere imajo ključ k bodočemu miru sveta, po menju Lady Astor. Prva članica angleškega parlamenta je napravila tozadevno opazko tekom pogovora, v katerem je pojasnila nekatere svojih trditve glede mednarodnih odnosov. Te trditve so se glasile:

Mednarodno nesoglasje bi bilo izdatno zmanjšano, če bi se sodilo ljudi bolj po kakovosti njih misli, ne pa po njih narodnosti.

Angleško-ameriški odnosi priateljске narave so bistveni za bodoči mir sveta.

Če bi matere in učitelji učili otroke, mesto, da se igrajo vojake, rek sv. Paula: — Bog je napravil iz ene krvi vse narode. — bi to dosti pomagalo narodom sveta, da pridejo skupaj.

Na ta način, — je pojasnila, — imajo matere sveta polnomoč, da kontrolirajo v veliki meri bodoči mir.

Koncem konca, — je dostavila, — kakšna razlika obstaja v tem, če je kak človek Amerikane, Francoz, Nemec ali pa Anglež? Za mene je človek le božje stvarstvo.

Tennessee obdržal protievolucijsko postavbo.

NASHVILLE, Tenn., 17. jan. — S silno večino je odklonila danes državna zakonodajna predloga, ko je namen je bil razveljaviti protipotopno antievolucijsko državno postavbo, ki je v posmeh celemu svetu.

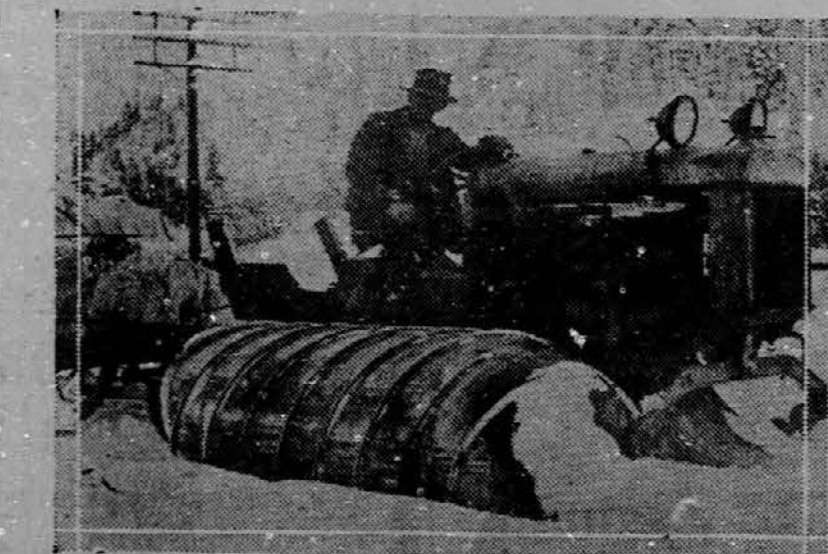
Sledil očetu v smrt.

MAUCH CHUNG, Pa., 17. jan. Malo pred pričetkom pogrebnih slovesnosti za njegovim očetom si je prižgal James Brennan cigareto, katero je pustil pasti gorečo v skatljico užigalce. V dimu, ki se razvil iz tega, se je mladi človek zadušil.

Poljska ne zaupa Nemčiji.

VARŠAVA, Poljska, 17. jan. — V nekem nagovoru pred zunanjim komitejem Sejma je izjavil min. Zaleski, da Poljska ne zaupa Nemčiji, da je pa ne sovraži. Intenzivno agitacijo za revizijo iztočnih

NAJNOVEJŠI SNEŽNI PLUG

V Truckee, Cal., kjer zapade velik sneg, so se začeli lani posluževati posebnih snežnih plugov. To je traktor, opremljen na vsaki strani s spiralistim valjarjem, ki odmetuje sneg.

**INFLUENZA
POJEMA**

Počasno pojemanje influence je opaziti v vseh sekcijah dežele. — New-yorska smrtna lestvica še vedno zelo visoka.

WASHINGTON, D. C., 17. jan. Val influence se počasi umika, s par izjemami, posebno v srednje-atlantiških državah ter onih Nove Anglije. Približno 137,000 slučajev je sporočilo 43 držav za teden, končujoč se dne 12. januarja, kar pomenja zmanjšanja za 56 tisoč slučajev v primeri s prejšnjim tednom. Številke bi bile v splošnem dosti višje, če bi vključevala poročila iz New Yorka, Pennsylvanije in Massachusettsa. Skupno število mrtvih vsled influence v pet in šestdesetih mestih je znašalo v tednu, končujočem se 12. januarja, 1459 slučajev, kot je sporočil cenzurni urad. To je pomajalo majhno povišanje preko prejšnjega tedna. Smrtni slučajji vsled pljučnice v dotičnih mestih so bili v splošnem tudi višji, ker so znašali 2503 slučajev za isto dobo.

Tennessee, Alabama in West Virginia so sporočile največje število slučajev. Največje število influenčnih smrti se je sporočilo iz Pittsburgha, mesta New Yorka in Birminghama, v Alabami. Značilno povišanje v številu novih slučajev se je sporočilo od iztočne morske obali, od Maine pa do So. Caroline.

Influenčni slučajji v mestu New Yorku so se povečali za celih 20 odstotkov, kot je sporočil mestni zdravstveni komisar.

Voditelj stavke v Colombiji pred vojnim sodiščem.

SANTA MARIA, Colombia, 17. januarja. — Zvezni vojniki so aretirali Alberta Castrillon, enega voditeljev zadnje vstaje delavcev v bananskih plantažah. Preje je bilo sporočeno, da je bil Castrillon ubit v nekem spopadu med četami in stavkarji.

Ker obstaja še sedaj obsedno stanje, bo stavljen Castrillon pred vojno sodišče, ki gotovo ne bo milostno ravnalo z njim.

Samomorilec živel v strahu.

Privatni detektivi še vedno preiskujejo smrt Cornelius Brodensen, ekskutivnega uradnika Kresge Co., katerega so našli ustreljenega skozi glavo v njegovi garaži v Leonia, N. J.

Okrajni pravdnik pa je zaključil zadevo z ugotovitvijo, da je Brodensen ustrelil samega sebe, ker se je bal "namišljenega sovražnika".

Salvation armada sklenila odstavljenje generala.

SUNBURY, Anglija, 17. jan. — S 55 glasovi proti 8 je odločil včeraj zvečer visoki svet Salvation armade, da ni generala Bramwell Booth usposobljen voditi še nadalje Salvation armado.

Boj za kontrolo organizacije se odigrava med družino generala Booth in reformskimi elementi, na kojih čelu stoji sestra odstavljenega generala, Evang. Booth.

Smrt japonskega grofa.

TOKIO, Japonska, 17. jan. — Grof Suteomi Činda, znan japonski diplomat, je umrl tukaj v starosti 72 let.

**AFGANISTANSKI VSTAŠI SO
ZAVZELI GLAVNO MESTO**

Amanulah, prejšnji kralj in njegov naslednik na prestolu, se nahajata baje v rokah sovražnikov. Usoda kralja je še negotova. — Vstaši so zmagali na celi črti.

ALAHABAD, Indija, 17. jan. — Vztrajna poročila iz Pešavarja so izjavljala danes, da je zavzel Bača Sakoa, vstaški voditelj, Kabul, glavno mesto Afganistana ter ujel prejšnjega kralja Amanulaha ter njegovega brata, kralja Inajatulaha, na kojega korist se je odpovedal Amanulah prestolu.

**SLOVO "BABE"
RUTHA OD ŽENE**

"Babe" Ruth je prvokrat obiskal truplo svoje žene. — Smrt je prosta suma.

BOSTON, Mass., 17. januarja. Babe Ruth je pokleknil poleg krste svoje žene na domu njene družine v South Bostonu danes zjutraj ter molil. Nato pa je, globoko ginjen hitro zapustil hišo.

Truplo Helene Woodford Ruth je bilo odvedeno na dom njene družine preje preko noči, potem ko je država ugotovila, da je bila njena smrt prosta vsakega suma zločina.

Ruth, odtujen mož mrtve ženske, je bil očitno v miru z družino svoje žene ter prekosil samega sebe v liberalnosti pripravi za njen pogreb. Kupil je grob na Old Calvary Cemetery ter pooblastil pogrebniaka, naj priredi pogreb, kojega vsaka podrobnost je soglašala z najboljšimi standardi okusa.

Krsta je bila sprejeta na domu Woodford družine v South Bostonu včeraj zvečer.

Priprosta verska ceremonija se bo vršila na domu sorodnikov jutri popoldne in molitve bo čital neki duhovnik rimsko-katoliške cerkve.

Truplo bo oproščeno postavnih omejitev, ki so preprečevale prejšnji pogreb, vsled povelja okrajnega pravdnika Bushmella, kakor hitro bo zdravniški preglednik McGrath dovršil analizo bistvenih organov.

Okrajni pravdnik je dal izraza

LONDON, Anglija, 17. jan. — Preko ozkih višin Kiber prelaza je prodiral danes temni banditi proti prestolu Afganistana, v ime-nu proroka ter s silo svojega meča.

Bača Sakao, sin nekega prenasaleca vode, je povedel svoje kombinirane sile banditov in verskih fanatikov v Kabul včeraj zvečer.

Današnja oficijelna poročila so javljala, da kontrolira Bača Sakoa sedaj v celi Kabul, z izjemo citadele, v središču mesta, kjer so še vedno vzdržale vladne sile.

Usoda kralja je bila negotova. Neka govornica z moje strani, da je bil vjet s svojim bratom vred, a o avtentičnosti tega poročila se dvomi.

Vladni aerodrom in brezlična postaja sta padla v roke vstašev, soglasno z informacijo, ki je dospela v Pešavar na meji. Očitno je bilo odrezano angleško poslatništvo, ki se nahaja dve miljii proč od glavnega mesta.

Drugače pa kažejo vsa znamenja, da so vstaši zmagali na celi črti ter pometli z modernizacijskimi načrti kralja.

upanju, da je bil slučaj končan že radi nesrečne ženske same. Dostavil je, da ni bilo nikakih dokazov strupa, in da je bila smrt sama posledica ognja.

Izgledi sodniškega boja za varstvo Dorothy Ruth, devet let stare domnevane hčerke Rutha, so bili razbiti v nič, ko je bilo izdana ugotovilo župana Hannigan, da je dosti vzroka za domnevanje, da ni Dorothy otrok Babe Rutha ali njegove žene, niti po rojstvu, niti vsled adoptacije.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zveštem v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

32 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Ba relay 6189.

PREVRAT V AFGANISTANU

Lani se je zazdelo Amanulahu, vladarju Afganistana, da bi nekoliko pogledal po Evropi.

V Afganistanu prevladujejo orijentalne šege in navade, kot po vseh azijskih deželah, z edino izjemo Rusije in Turčije, katero je pa začel Kemal paše šele v zadnjem času reformirati.

Amanulah se je podal s svojo ženo in velikim spremstvom na pot.

Obiskal je Francijo, Anglijo, Nemčijo, Rusijo in še par drugih držav.

Vseposod, kamor je prišel, so ga obdarjali z dragocenimi darovi in vseposod je pustil par desetstot dolarjev dolga.

Da je bil v Angliji tako svečano sprejet, ni nič čudnega. Vsi inozemski potentati so sprejeti tam s svečanostmi in bleskom.

Bolj čudno in smešno je, da je hotela Nemčija prekositi Anglijo ter izkazovati Amanulahu in njegovi ženi večje časti kot sta jih bila deležna na Angleškem.

Isotako je bilo v Rusiji.

Na prvi pogled je bilo jasno, da sovjetska Rusija in Anglija konkurirata za prijateljstvo afganistanskega kralja. Afganistan je namreč na meji sovjetske Rusije in Indije.

Znčilno je, da so v tej tekmi Rusi zmagali.

Amanulahu je Rusija silno imponirala, dočim se mu je zdela Anglija propadanju zapisana dežela. Amanulah je bil prišel do prepričanja, da Anglija ne bo več dolgo komandirala svet.

Toda Anglija je stara lisica, in njenim diplomatom nihče ni kos.

Ker ni šlo zlepa, — bo šlo zgrda, — so si mislili v Londonu ter poslali v Afganistan znanega angleškega špijona in intriganta colonela Lawrencea.

Amanulahu je v Evropi tako ugajalo, da je sklenil tudi v svoji deželi uvesti par evropskih običajev.

Skušal je uvesti evropsko nošo, prepovedal je ženskam nositi pajčolane in je skušal reformirati poljedelstvo.

To je bilo Lawrenceu kot voda na mlin.

Kaj kmalu je našantal domačine proti modernističnemu in po reformah strmečemu Amanulahu.

Ponovila se je stara pesem. Kralj je odstopil, na kraljevem prestolu je par dni sedel njegov brat, pa so tudi njega strmoglavili.

Sedaj vlada Afganistanu vsaški vodja Habibula.

Amanulah mu je indirektno sam pomagal na prestol. Več let se je klatil severno od Kabula ter slednjič ponudil kralju svojo službo.

Habibula je bil takoj imenovan polkovnikom, dobil je na razpolago orožje in municijo ter je tako organiziral regiment vojakov.

Intrigant Lawrence je dobil Habibula na svojo stran. Bivši roparski glavar je strmoglavil vladarja ter zavzel v imenu vstave glavno mesto.

Habibula je sedaj kan afganistanski, slepo orodje v rokah Anglije, ker je smrtni sovražnik vsake reforme in vsake moderne ideje.

Tudi kan Habibula ne bo vedno vladal.

Kajti intriga je orožje, katerega se zna posluževati razen Anglije tudi kaka druga država.

Nekega dne bo izbruhnila v Afganistanu nova vstaja ter popolnoma izpremenila obstoječi položaj.

Dopisi.

Little Falls, N. Y.

Namenil sem se zopet malo popisati tukajšnje razmere in življenje naših rojakov. Kot povečini po vseh krajih Združenih držav Amerike, se tudi tukaj bolj pičlo živi. Vzrok so slabe razmere ter zelo nizka plača. Večina tukajšnjih tovarnih obratuje komaj polovico tistih, ki bi imele, zopet jih je par takih, ki so sploh ustavile svoje obratovanje in se ne ve ali še kdaj sploh prične z delom.

Najbolj se skoro obratuje tovarna mlekarskih strojev, pri kateri je pa zelo malo Slovencev zaposlenih. Tukajšnja usnjarna, ki je bila ponos celemu mestu skozi dolgo vrsto let, sedaj obratuje zelo slabo kar je seveda tudi v veliko škodo tukajšnjim rojakom, kajti po večini so bili tam zaposleni. Zunanega dela tudi ni za dobiti.

Obetajo se nam že dolgo boljše časi, ampak ostane pa le pri starem. Upamo seveda vsi na boljše bodočnost. Slovenci imajo tu tudi svoje trgovine in sicer pod imenom Dobnik & Petkovšek z grocerijo in mesom, drugi Gregorka & Gregorin & Cigale (Red Star Market) tudi z grocerijo in mesom, tretji Masle & Grželj z grocerijo, sladoledom, mehkim pijačam ter cigarami in cigaretami. Vsi omenjeni se precej dobro napredujejo, če se vzame v poštev sedanje razmere. Naša dolžnost je, da jih kolikor mogoče podpiramo, kajti v slučajni potrebi se bomo pač obrnili vsak do svojega sorodnika preje kot pa drugega naroda.

Imamo tudi več slovenskih društev, spadajočih k raznim Jednotam. Tudi tukaj ni zaznamovati napredka v sedanjih časih, lahko smo pač ponosni, da še sploh obstajamo, kajti če ni zasluga tudi ni mogoče toliko podpirati naše Domove, kot smo jih v prejšnjih letih. Trudimo se pač na vse načine za boljše obstanek, toda uspehi so zelo mali. Prirejamo večkrat veselice v korist društvam in Domom, katere včasih še precej povoljno izpadejo. Prva veselica to sezono se vrši od društva sv. Jožefa, št. 53 J. S. K. J. na dne 26. januarja Ta veselica je za pokritje stroškov društva samega, ter se jo imajo udeležiti vsi tukajšnji člani in članice društva ne oziroma se, če so enakopravne pri Jednoti ali ne. V slučaju, da se ne udeležijo veselice, morajo prispevati v društveno blagajno en dolar, ali pa mesno pri asementu deset centov za pokritje stroškov. Vstopnina za vse moške je 50c kot tudi za vse članice društva, za vse druge žene je vstopnina 25c. Vsi člani in članice morajo tudi vzeti pri dr. tajniku za 50 centov tiketo, za kar dobi kar zahteva v blaginjo.

Druga taka veselica se vrši pod vodstvom društva Pomagaj, št. 121 K. S. K. J., to je obenem tudi maskeradna veselica. Delile se bo-

do tudi nagrade, kot vsako leto. Veselica se vrši na pustno soboto ali dne 9. februarja. Ne smemo pa pozabiti pustnega večera, tudi ta dan bo maskeradni ples v prid Slov. Domu. Začetek ob osmi uri zvečer, vstopnina za vse maske je 25c kot tudi za vse druge moške, za ženske pa samo 15c. Razdelilo se bo tudi nekaj nagrad, kot običajno.

Vse te veselice se vrše v prostorih Slovenskega Doma, Inc. na 36 Danube St.

Vabljeni ste vsi Slovenci in Slovenke od tukaj in okolice, da se po možnosti udeležite teh prireditve. Tukaj v tem mrzlem kraju je ponavadi zima zelo dolga, zato smo pa poskušali nekaj, da nam bode krajši čas, in to je dobiti v svojo sredo dobro po Ameriki že poznano slovensko koncertno pevko, gospo Pavlo Lovše, katere nam priredi pevski koncert na dan 23. februarja v tukajšnjem Slovenskem Domu na 36 Danube St. Začetek koncerta točno ob osmi uri zvečer. Vstopnina je ista kot je bila pri prejšnjem koncertu, katerega je priredil g. Šubelj.

Ker je gospa Pavla Lovše zelo izvrstna pevka, kot posnemamo po raznih časopisih, je želeli, da se tega koncerta vsi brez izjeme udeležimo, kajti slišali bomo zopet nekaj, kar nam bo ostalo v dolgotrajnem spominu.

Toraj ne pozabite na večer 23. februarja ob 8. uri zvečer.

Vstopnice se bodo prodajale že vnaprej, in sicer po udih Slovenskega Doma, kakor tudi tisti večer v dvorani.

Ker se je že dalj časa opažala neka nezadovoljnost med tukajšnjimi rojaki, radi pripusta vsakega v tukajšnji Dom, neoziraje se ali je bil tega ali onega naroda, zato so udje Slov. Doma, Inc. na svoji izvanredni seji sklenili, da se od tega dne ne pusti na naše zabave in pise drugega kot samo Slovence in Slovenke ter njih može ali žene če so prav drugega naroda, ravno isto velja za vsa slovenska dekleta in fante. V izrednem slučaju, ako ima kak ud Doma, svojega osebnega prijatelja, kateri je v resnici dober človek, se ga pusti v dvorano, imeti pa mora pri sebi vizitnico, katero mu mora preskrbeti dotični ud Slovenskega Doma. Odgovoren pa je dotični ud za vsa njihova dejanja, vse te vizitke se dobe pri tajniku Slovenskega Doma.

Zeleti je, da Slovenci in Slovenke še naprej delujemo roko v roki, za kar nam je obstanek zagotovljen. S tem naj toraj končam, ker se me že tudi bolezen flu malo oprijemlje, katere je že precej v tem mestu. K skeptu pozdravljam vse rojake po širni Ameriki in Canadi, posebno pa one, s katerimi sem prišel v dotiko na zadnji konvenciji na Ely, Minn.

Frank Masle.

ZA NJEGA NI VEČ PREHLAJENJA

"Za več let sem vsako jesen trpel na hudem prehlajenju in kašlju. Neki prijatelj mi je svetoval naj poskusim Trinerjevo grenko vino. To je bilo pred tremi leti, in od takrat nimam več prehlajenja. Spoznal sem, da je Trinerjevo grenko vino čudovita tonika, ki mi daje moč da se obranim prehlajenju." A. Vozeh
Perth Amboy, N. J.PLJUČNICA
— gorostasna morilka

Vsako zimo na tisoče močnih in zdravih moči ter žena enostavno zavrije svoje življenje, ker čakajo, da bo prehlajenje samo od sebe minilo. Proti prehlajenju se je treba z vso močjo boriti, da se ga obrani in odpravi.

Da se zavarujete proti prehladu, ali da ga odpravite, ako ste že prehlajeni, pazite da bo vaš želo-dec in črevesje v redu. Je ni bolj

važne stvari, kot je to. Vzemite pol ure pred vsako jedjo eno žlico Trinerjevega grenkega vina. Ta okusna tonika, sestavljena iz cencare in drugih zdravilnih zelišč, vas obvaruje pred zapeli. Uživate lahko skrobne jedi, in tek se vam bo uredil. Kupite še danes eno steklenico pri Vašem lekarnarju — \$1.25.

Poskusna steklenica
Pošljite Jos. Triner Company
1233 So. Ashland Ave., Chicago,
za brezplačni vzorec.Ime
Naslov
Mesto
Država

Milwaukee, Wis.

Slov. pev. khrb "Danica" priredi v nedeljo, dne 20. januarja v S. S. Turner dvorani koncert z igro "Fernandez, strah Asturije". Ker je ta igra našemu občinstvu gotovo še neznan, ali vsaj ne dosti, jo hočem v naslednjem nekoliko opisati.

Grof Alvarae je bil silno bogat graščak in je imel dva sina: Fernanda in Ruperta. Imel pa je tudi oskrbnika, zlobnega moža, ki je vedno prežal, kako bi se polastil graščakovega imetja. Pri njegovih zlobnih načrtih pa sta mu bila napoti oba graščakova sina kot dediča imetja. Sklenil je zato, da najprvo odstrani ta dva, potem pa še graščaka samega. Načrval ju je, da sta se v nekem gozdu sprla in je Fernando ustrelil Ruperta. Misleč, da je mrtev, se je zbal kazni in zbežal. Zašel je med roparje, ki so ga pozneje izvolili svojim načelnikom. Tako je postal roparski glavar. Rupert pa ni bil mrtev temveč samo ranjen, in ga je Martinec, ki je bil skrit v bližini in opazoval boj med obema bratoma, po pobežu Fernanda, odnesel v svojo sobo in ga z zvijačo pripravil do tega, da je tudi on na skrivaj zapustil očetov dom, odšel na jug in se pozneje kot puščavnik nastanil v bližini očetovega gradu. Tu se po dolgih letih nepričakovano snideta oba brata, eden kot roparski poglavar, drugi kot puščavnik. Svidenje je zelo ganljivo. Po prisrčnem razgovoru obeh pridejo vse lumparije Martineca na dan in Fernando sklene da ga poišče in kaznuje. To se tudi zgodi, kako — pridite pogledat.

Telovaji in kmetje nastopajo v krasnih srednjeveških oblikah in vodeli boste samotno puščavnikovo kočjo v gozdu in drugo krasno scenerijo.

Čas je, da začnemo tudi v Milwaukee gojiti dramatik z večjo vmeno in boljimi igrami "Danica" bo skrbela, da bo tudi ostali program čim raznovrstnejši, tako da boste zadovoljni.

Se nekaj. Prosim, da pridete vsi točno v dvorano Program se bo pričel točno ob napovedanem času in kdor bo prišel prepozno, bo pač najljepši del zamudil. Upo-

Peter Zgaga

Poglavje o kletvini.

Ko sem se večeraj vračal proti domu, sem naletel v kari na človeka, ki je jako originalno preklinal. Kot molitvica mu je šla klet-

Hrana in oprema.

ki so jo imeli letalec na regordnem poletu zrakoplova "Question Mark".

Bela smrt.

Na Shhneecalpi je v snegu ponesrečil predsednik okrožnega sodišča v Dunajskem Novem mestu, — Kotnes. Na isti gori sta zamrznila smučarja Rudolf Niković in Margareta Zehr, oba zasebna uradnika na Dunaju.

Na Stadelsteinu je plaz zasul dva smučarja, katerih enega so rešili še živega, rudar Schmalek pa je bil že mrtev.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ
JI SLOVENSKE DNEVNIKE
V AMERIKI.

števajte to, in navadimo se vsi skupaj vendar že enkrat na red. Toraj na svidenje v nedeljo 20. januarja na koncertu in igri v S. S. Turner dvorani.

John Shartz.

KLOBASE

ŽELODEC IN VSAKOVRSNO DOMA SUŠENO MESO proti poštnem in ekspresnem povzetju, ali denar naprej po 38c. funt in plačam poštnino jaz.

JOHN KRAMER

5301 St. Clair Avenue

Cleveland, O.

VELIKONOČNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

15. MARCA 1929

SAMO 8 DNI

V JUGOSLAVIJO ALI ITALIJO

Prtljaga čekirana do Ljubljane oziroma Trsta. Kot za vsak drugi, so preskrbljene tudi za ta izlet vse udobnosti.

Pričakovati je velikega navala potnikov. Prvi zavzamejo vedno najboljše prostore. Zato priporočamo vsem: Preskrbite si takoj prostor.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na: —

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

ŠUNKE, KLOBASE, PLEČETA,
REBRA, ŽELODCE,sploh vsakovrstno slanino pripravljeno po starokraj-
ski šegi razpošiljam po 25 do 38c. funt.

Plačate vnaprej ali pa po poštnem povzetju, poštnino plačam jaz. Naročite in se prepričajte o kakovosti.

JOHN MEZGEC

971 E. 239th Street

NOBEL, OHIO

vina iz ust, in ker ni pri tem najbrž nič hudega mislil, ni njegov greh pred Bogom kdove kako velik.

Tisto, kar sem slišal, mi je dalo povod, da sem napisal to-le poglavje o kletvini.

Mi Slovenci kletvine sploh ne poznamo. Imamo "hudica" in to je mena vse, kar imamo. Če se "primojduš" navržem, je mera naše kletvine zvrnana polna.

"Primojduš" pa po mojem mnenju ni greh, in če se zaverim pri "moji kršeni duši", ne lažem, ker je kršena. Gospod Frone je je krstil, pet ur zatém, ko sem bil rojen.

Vsa druga kletvina, ki jo imamo, je pa izposojena bodisi od naših jugoslovanskih bratov, od La-hov in deloma tudi od Madžarov.

Hrvatska in srbska kletvica je gorostasna. So menda imeli v preteklosti že dovolj vzroka, da so si jo izmislili in se tolažili z njo.

Madžarske kletvine ne razumem, pa je kot prasketanje puške mojim ušesom.

Laška kletvina je gorostasna. Posebno tržaška.

Spominjam se, ko sem opazoval fakine, ki so nosili težke vreče kave s parnika v tržaško prsto lukko.

Posebno mi je ugajal majhen Italijaneček, rdečih las in šibkih nožic, star kakih trideset let.

Dva, tri zakljaje je srečno prenesel, pri četrtem so se mu pa že začele šibiti nožice.

Malo se je zazibal semintja, vrge žakelj na tla, poleg žaklja pa kapo.

Iz ust so mu vrela imena svetnikov — neznansko svetnikov ima naš sosednji laški narod — za vsakim svetnikom je pa pljunil v kapo. In ko je odžebel svoje litanije, je svečano izvel svetega Justa, tržaškega patrona, in glej, odleglo mu je.

Z nekako lahkoto je pograbil žakelj, ga odnesel v skladišče ter drugega, tretjega in četrtega za njim. Nato se je proces ponovil.

Takrat se mi je v prvi porodila v glavi misel, da utegne kletvina pomagati.

Toda imena laških svetnikov sem pozabil, naši pa menda drugače ne reagirajo kot če se v molitvi nanje obrneš.

Anglosasi nimajo preveč rafinirane kletvine, imajo pa prakso v preklinalju. Kolone brez zvez, zmislja in preudarka. Kar takole tjavendan.

Včas se dobe izjeme. Poznal sem človeka, ki je znal izborno izgovarjati splošno priljubljeno ameriško kletvico. Čudil sem se mu, vam rečem. Klet je kot da bi z bičem pokal. Kletvico, sestoječo iz štirih besed, je v enom samem zlogu tako perfektno izgovarjal, da smo mu vsi zavidali.

Jaz včas poskusim, pa ne gre.

Se enega sem poznal, ki je znal preklinalji v vseh svetovnih jezikih.

Bil je cerkveni slikar Koler, naj mu bo lahka cinobrista idrijska zemlja!

Nam otrokom je preklinal za kratek čas in zabavo: po kitajsko, japonsko, angleško in francosko, turško in zamorsko, da so nam lasje stali kvišku in smo ga poslušali ko zamaknjeni.

Same čudne, gorostasne, nam nerazumljive besede, cele pol ure ali še več jih je nevzdržna govornik.

Tedaj je bila moja največja želja, najvišja ambicija: Oh, kaj bi dal, da bi znal tako kleti.

Kletvie je bila na tisoče, pa si nisem niti ene zapomnil. Še enkrat rečem: stric Koler je mojstrsko klet, z nekim posebnim, pridruženim ognjem. Sier je bil pa socijalist kot so bili skoro vsi Idrijčani, in je hodil v cerkev ob nedeljah in praznikih. Tudi med tednom je včas opravil v cerkvi kakor žurnado, kadar so svetniki potrebovali njegove pomoči, in če se je z dekanom za primerno plačo pogodil.

Na svojo kletvino je bil jako ponosen. Rekel je, da se tega ne da naučiti, ampak da je to posoben talent, s katerim je usoda obdari-la svoje izvoljenece.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Pantelejmon Romanov:

POPIS DECE

Po popisu goveje živine, od katere je bil pozneje en del poslan v klavnico, je prišlo zopet nekaj ljudi v selo. Pozvali so skupaj seljake in jim pokazali, da se bo izvršil popis vse one dece, ki še ne obiskuje šole.

Seljaki so se spogledali.
— Kaj pa naj to pomeni? Zakaj naj se neki popiše deca?
— Da, da, to se mora izvršiti, so jim odgovorili prišelci.

— Vrag jih vzemi!
— Oh vse nas bodo pripravili s temi svojimi naredbami!

In zopet so se vsi osupnjeni spogledali.

— Komaj ste nas pripravili ob živino, že nam hočete odvesti še deca!

— He, he, ljudje božji, pomislite, da nam še deca odzamejo, začel se je porogljiv glas iz množice.

Tuji, ki so preobračali neke papirje, niso odgovarjali.

— Saj jih vendar ne bodo odvezli; ali kdo ve. Človek jim ne more nikdar verjeti.

— Torej, začnimo s popisom, je dejal eden tujcev in vzel z mize polno popisnega papirja in začel čitati.

Možje so stali v krogu in se dregali, da bi bolje čuli vsako besedo.

... izpod petih let posebej in izpol sedmih zopet posebej.

Ostale deca ni treba popisati. Ali ste razumeli?

Vsi so molčali.

— Sicer pa pojdemo itak od hiše do hiše in bomo tam popisovali, ker drugače, sam vrag vedi, kaj bi vi sami mogli vse zaonegaviti. Seja se zaključili.

— Oprostite, da vas vprašam, ampak zakaj je to potrebno, je zanimal štacunar, ki je bil član občinskega odbora.

— Za statistične in pedagoške svrhe. Pozneje pridejo še nadalje naredbe, je odgovoril oni, ki je držal polno papirja v roki, ne pogledavši štacunara. Potem je začel spravljati skupaj po mizi raztresene papirje kakor kakšen sodnik, ki je izrekel solbo, proti kateri ni priziva.

— Prišli bodo zopet in jih odvedli. Kdaj bo temu konec?

— Tako. Zdjaj pa lahko greste, da deca takoj pripravite za popis!

Ko so stopile ženske iz šolske

ga poslojpa, so jele vse razburjene tako dirjati po cesti, da se seljaki, ki so vozili mimo, zaustavili konje in preplašeno zijali okoli sebe, kakor da bi zvonile plat zvona.

— Meni se kar meša in ne vem kaj delam, se je začel ženski glas iz neke kolibe.

— Da, da, človek je naravnost ob pamet! Ne ve, kje ga lahko kača piči!

Ni preteklo niti pet minut, ko so žene stekle v koče in kolibe in se zopet naglo vrnile, naseč nekaj v naročju, kakor kadar ljudje rešujejo svojo imovino od požara.

In iz hiše se je čulo javkanje in piskanje male dece.

Ko je komisija, v spremstvu štacunara, razgrnila na mizi v kolibi papirje in hotela začeti s popisom, se je ugotovilo, da ni nobene dece tu.

V drugih hišah po vrsti tudi ni bilo niti enega deteta. V nekaterih, ali zelo redkih, so našli deca dvanajstih let.

— Kako, da nima tukaj nihč otrok?

— S čim pa naj bi jo prehranili? Sprva je bila vojska, potem pa...

— Kaj pa tisto piskanje tam?

— To je pri sosedu, strček.

— To je pa res smešno, da nima nihče dece v celém selu. Odkod pa ono javkanje.

— Morda so se pritepli paglavci iz sosednega sela, strček.

Ko je prišla komisija v poslednjo hišo v selu, je stala na pragu mlada, prestrašena kmetica in neprestano ponavljala:

— Saj ni za nobeno stvar strček, ni za nobeno stvar. Ne more zganiti ne roke, ne noge.

— Kdo pa ni za nobeno stvar? Zakaj ni za nobeno stvar, vseeno je če je bolan, pozneje se bo morda popravil.

Samo pri Kuznecki so našli šest otrok. Ko je stopila komisija v hišo, je sedela ona na podu in česala najstarejšega sinčka, ki mu je bilo sedem let.

— Ta pa jim je prišla v past, je zamrmral nekdo polglasno.

Popisali so petero otrok. Nemo mater je neka mlada sosedka povedala, koliko je vsakemu let, ker Kuznecka ni mogla spregovoriti niti besede.

— Kje pa je trojca deca? je vprašal začuden štacunar neko

mlado ženo. Ta ga je jezno pogleda in naglo odvrnila:

— Niman je; to je deca moje sestre.

— Vrag si vedi, kaj naj to pomeni, je rekel štacunar in skomignil z rameni.

— Ni bilo vredno truda, je zamrmral oni človek s papirji.

Ko je prišla komisija k štacunarju, da popije malo čaja, je v konopljišču vse oživilo. Nekateri so, vse razburjene, dirjali čez konopljišče, druge pa so temle klicale:

— Hej, pogazile ste tujo konopljo!

Druga zopet: Izgubila sem svoje dete! O sveta pomagavka! Pustila sem ga tukajle kraj pota.

— Trebalo je, da smo jih spravili vse na en sam kup. Tako pa, ko smo jih poskrili na raznih mestih, jih bo težko najti.

— Evo tu enega otroka, je zaklical en glas.

Neka kmetica je odhitela tja ali brž se je vrnila obupno vijoč roke.

— To ni moje. Moje ima rdečo čepico.

— Kam pa te je vrag odnesel? Posadila sem te semkaj, dala ti dudo v usta, zakaj nisi ostal na mestu, ti smrkavček nemarni.

— Počakaj, počakaj, dobil jih boš doma, da boš ves črn, je klicala druga kmetica, noseč v naročju objokanega dečka.

Samo one, ki so nosile dojenčke, so bile mirne in so zlovoljno gledale na svoje razburjene sosedke.

— To ni več življenje. To so prave peklenke muke. Zdjaj nam odzamejo in odženejo govedo, zdaj nas zopet prisilijo, da moramo skriti deca, je rekla mlada žena, noseč svojega dojenčka v naročju.

— Tebi ni težko, zamej zibelko pod pazduho in greš mirne duše, jaz pa; vidiš, nosim dvojce na rokah, dvojca se drži za moje obleko, eno pa sem izgubila.

— Ampak pošteno smo jih potegnili to pot. To nas je naučil popis živine. Vse se je izvršilo v petih minutah.

Vsi so bili zadovoljni, samo Kuznecka je sedela v travi in jadovala. Vsa petorica njene dece je bila popisana, zasačili so jo v gnezdu. Okoli nje so stale druge žene in s pomilovanjem gledale na njo.

— Prav slabo je odrezala, je pripomnila ena od sosed.

— Drugkrat naj bo bolj previdna. Rodila jih je kar vsako leto sproti in misli, da mora biti tako. Ne, ne, botra, zdaj so drugi časi.

— Ali po pravici povedano, z deca je vendar lažje nego z živino. Če pride deca pod zlo, nesreča ni tako velika.

— Res je, z deca je precej lažje.

— Tedaj so nam preostali živine odgnali.

— Prišli so tako nepričakovano, da si nismo mogli pomagati.

Na vaški cesti se je pojavil štacunar.

— Vsi oni, ki imajo deca, naj pridejo v soboto v mesto.

Vse žene so sočutno pogledale Kuznecko. — Zakaj neki?

— Dobile bodo podporo za deca: obleko, obutev.

Nekaj trenutkov je vse umolknilo. Nazadnje je neka ženska jezno pljunila in rekla:

— To ti je prokleto življenje. Človek ne more nikdar vedeti, kaj naj stori.

Dolgo še so stale vse sosedke okoli Kuznecke in ji zavidale. Ona je bila edina, ki ni pogrešila.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Eddie Cantor
vodilni ameriški
komik, ki se proslavlja v prelestni
Ziegfeldovi novi
predstavi
"Whoopie".

Copyright P. Lorillard Co., Ustanovljena 1760

pojte čokolado . . . nažgite OLD GOLD . . . in uživajte oboje

Bolivija in Paragvaj

Podoba je, da se bo spor med Bolivijo in Paragvajem končal mirno in da je bil silovit začetek vendarle bolj izraz živga temperamenta, nego morda znak premišljene akcije. Zanimanja vnanje, osobito pa evropske javnosti, bo spričlo tega močno ponehalo. Ker pa je vedno mogoče, da se spor ponovi pri prvi priliki, ne bo odveč, ako se pojasni z nekaterimi informativnimi podatki.

Poglaviti vzrok spora med Bolivijo in Paragvajem je v neurejenosti meje. Obe sosedni državi si lasita mejni predel. Neurejenost meja pa ni značilna le za ti dve državi, ki sta si te dni skočili v lase, marveč vlada tudi drugod v Južni Ameriki in datira se iz prve dobe svobode. Ko se je namreč pred 100 leti Južna Amerika osvobodila španskega, odnosno portugalskega gospodarstva, so se posamezne države ustanovile in organizirale šele polagoma. Ker so izšle iz skupne borbe zoper neakcionarno Španijo, so bili odnosi med njimi sprva zelo dobri vsaj po večini. Zato medsebojna razmejitev ni delala težav v prigu zopet široke travne planjave v porečju reke La Plata.

Ko je v novejši dobi kolonizacija postajala intenzivnejša so ev-

ropski kolonisti in civilizirani domaćini prodirali vedno dalje v notranjost, osobito ko je ogromni gospodarski napredek Argentine pokazal, da so travne ravnine v sredini ogromen zaklad, kjer se dasta poljedelstvo in živinoreja kultivirati v silnih dimenzijah in s prav tako silnim uspehom. Vrednost notranjosti je s tem rastla, vzporedno s tem pa tudi interes ameriških republik zanje. Meje so postajale tedaj realnejše. Tu pa se je izkazalo, kako približno so bile določene in kako malo porabne so bile stare določbe. Zakaj izkazalo se je, da teče reka, ki naj bi služila za mejo, povsem drugod, kakor pa so domnevali v času prve razmejitve. In tako so nastali prepiri za interpretacijo prvotne razmejitve, prepiri, ki so tem pomembnejši, ker gre čisto za distance tisočev kilometrov. Danes je vrsta slučajev, da si isti teritorij v notranjosti lastita dve sosedni državi, ena atlantska in druga pacifiška. Zato se tudi velikosti državnih teritorijev tako različno navajajo.

Take prirode je tudi spor med Bolivijo in Paragvajem, ki si obe lastita mejni teren, pri čemer pa gre za difference mnogih desetisočev kvadratnih kilometrov površine, vrh tega za zemljo, ki se da

agrikolturno ogromno eksploatirati. Vešji problem, nego preprečiti vojno med obema republikama, bo, kako urediti mejni spor in spraviti v soklasje naziranje obeh strank. Dokler se to ne zgodi, se morejo še vedno dogoditi nenadna presecečenja obmejnih spopadov, kakor v zadnjih tednih.

KONCERTI ANTONA ŠUBELJA

19. jan. Rock Springs, Wyo.
27. jan. Denver, Colo.
3. febr. Collinwood, O.
5. febr. Cleveland, Western Reserve University.
17. febr. Detroit, Mich.
23. febr. Johnstown, Pa.
24. febr. Aliquippa, Pa.
28. febr. Hartford, Conn.
3. marea. Milwaukee, Wis.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

RADA BI IZVEDELA za svoja dva brata JOHNA in ALOJZA GALIJA, doma iz Javora pod Ljubljano. Kdor kaj ve o njih, naj poroča: Mariji Galati, omožena Prosenec, Box 526, Forest City, Pa. (3x 16-18)

KAPITALIZACIJA OBRESTI PO

4 1/2%

S 1. januarjem smo povišali obresti za vloge na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

od 4% na 4 1/2%.

K vlogam se bo pripisalo sedaj 1/2% več obresti na leto od glavnice in tudi od medtem polletno pripisanih povišanih obresti.

Za primer navajamo obrestovanje vloge od \$100.—, da se vidi naraščanje vloge po 4% in po 4 1/2% obresti:

vloženo	4%	4 1/2%
vloga z obrestmi v:	\$100.—	\$100.—
5 letih	\$121.84,	\$124.78,
10 letih	148.40,	155.71,
15 letih	180.80,	194.32,
18 letih	208.54,	221.99.

Glavnica se podvoji po 4% v 18 letih, po 4 1/2% pa v 16 letih. Kdor hoče podvojiti svoj denar, bo dosegel ta cilj 2 leti prej, ko se mu obrestuje vloga po 4 1/2%.

Povišani dohodek za denar je pri nespremenjeni varnosti najboljša inicijativa za redno štedenje. Stalno naraščajoča vloga vam odpira nove vire udobnosti in olajšuje skrbi za bodočnost.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

VSEBINA:

Jugoslavanski motiv
Koledarski del
Denar, ki dela predsednike
Pes
Decet eksperimentov, ki so protresli svet
Sovražniki športa v starem veku
Izobilje Kolumbina
Thomas Alva Edison
Poganka
Nov triumf slovenskega genija
Solivni vrh tekem poletja
L o k
Možje, ki kopljejo premog
Trideset let Mozambiqua
Vrednost rekordov prejšnjih stoletij
Granatje iz vasi
Ferd in njegovi delavci
Mirvi v vinogradi
Zakonsko pravo v Zdrženih državah
Saj se ne izplača

ČITAJTE
Slov.-Amer. Koledar
za leto 1929
CENA 50 CENTOV

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St New York

VSEBINA:

Iz zgodovine polarnih ekspedici
Z letalom preko Severnega te
Nobilova blazina
Novci in papirni denar v Zdrženih državah
O dednem pravu in usposobljenosti davku
Ivan Zeman
Kritična primerjava ljudstev
Zavajanje proti nemci
Inocenci in bovske pravice
Žena in mati v zgodovini
Školske razlike
Potovanja v Evropo
Ostetka z lizade za mlada in stare
M i
Najboljša nacionalna sveto
Solivni vrh tekem poletja
Koliko prednikov ima vaš človek

Samotar iz West Enda.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za "Glas Naroda" priredil G. E.

(Nadaljevanje.)

Trideseto poglavje.

P O R A Z.

V oddaljenih deželnih okrajih, je potekel povsem mirno slavnj četrti avgust, ko je Anglija napovedala vojno Nemčiji.

Ljudje so čitali to vest nekoliko brez sape ter odšli nato mirno o svojih opravkih, zavedajoč se nepremagljive angleške mornarice. Nato je prišlo dviganje pristojbn Angleške banke ter naval trgovcev z dežele, da se prilagode novim finančnim razmeram ter si zagotovijo svoj kredit. Vse to se je zgodilo najprvo.

Le malo je bilo takih, ki so videli vnaprej, da se bo pošast vojne za dolgo nasekla med njimi in da bo kmalu hodila v vsako hišo, palačo ali koč, potrkala sedaj tega moškega in sedaj drugega na rano ter rekla le eno besedo: — Pojdi! Počasi pa bi se dvignili številni narodi ter sledili pošasti vojne.

Monkshaven je bil priča z drugimi obrežnimi mesti vred nenadnega odhoda moških ter je doživel prvo vznemirjenje vsled padanja vrednosti denarja.

Preko tega pa je reagirala vojna kaj malo na dnevni proces življenja. Nikake razorganizacije ni bilo opaziti v zabavah, — kajti igranje tenisa, plavanje in veslanje se je vršilo naprej kot ponavadi.

Nato je prišla črna novica o dolgem, obupnem umikanju od Monsa. To je pretreslo dušo naroda ter ohladilo v izdatni meri visok pogum, ki je šinil preko cele dežele.

Za Saro, v njeni individualni žalosti, je prišla vojna kot lahek vetrič, ki jo je predramil iz njenega večnega tuhtanja ter jo napotil, da se je pričela zopet zanimati za življenje.

Neizmerne zahteve vojne so jo dvignile iz razmišljanja lastnih zahtev v pravečo strast usmiljenja za svetovno agonijo, ki je bila razodeta krog nje.

In za Saro je pomenjalo sočustvovati tudi pomagati. Ni pa bilo treba več kot prvih par tednov vojne, da dokaže, kaj je zmožna storiti.

Šla je skozi tečaj Prve pomoči ter imela svoj certifikat. Radi leta v Franciji, ko je bila stara sedemnajst let, in naravne spretnosti, katero je podedovala po svojih francoskih prednikih, je govorila francoski skoro prav tako glako ko angleški.

V Franciji je vladalo kričeče pomanjkanje bolniških strežnic, kajti v oni dobi vojne je bilo dela za vsako žensko, ki je imela le malo izkušenosti ter spretnosti, da zre na grozote onih prvih dni. Sara je vsled tega takoj sklenila, da odide.

Čula je, da pripravlja neka stara prijateljica Patricia Lovella, Lady Aaronby, skupino bolniških strežnic, katere hoče odvesti s seboj v Francijo in takoj ji je pisala ter jo prosila, naj jo vključi v to majhno skupino bolniških strežnic.

Lady Aaronby, ki je bila strožnica v neki londonski bolnici pred svojo poroko, se je spomnila zelo dobro varovanje starega prijatelja. Sara je napravila vtis na skoro vsakega človeka in Lady Aaronby, ki jo je poznala iz njeni prvotnih dni v Barrow, ji je odgovorila brez obotavljanja.

— Veselijo me bo imeti vas seboj, — ji je pisala. — Celo če niste izveščana bolniška strežnica, je dela dovolj za ženske vašega kalibra, moja draga. Vsled tega pridite, ker bom jaz pripravljena oditi v nekako dveh tednih.

Medtem pa je Sara izvedela za neposredno bližino vojne iz par vest, katere je pisala Elizabeta ter jo obvestila, da se je major Durward zopet pridružil armadi in da bo odšel v Francijo skoro neposredno.

Sara je bila vzradoščena, a ob istem času jo je presumila zavest kot med, da ne bo Garth Trent, mož, katerega je ljubila, zmožen udeležiti se te sijajne službe mož Anglije za Anglijo! Dežela je potrebovala sedaj pogumnih mož, — ne pa mož, kojih omahovanje pomenja zanj poraz in pogibelj!

Ona ni videla Trenta izza onega dne pogovora, — milijon let se ji je zdelo, — ko ga je poslala proč od sebe in je on gusel, priznavajoč pravičnost njenega sklepa.

Njej ni bilo mogoče priti za to. Ona ni izzvala Elizabete, izzvala cel svet opravičnih jezikov, če bi ga obtoževali, če bi on sam zaničal obdolženca. On pa ni bil zmožen storiti tega. Bilo je dejstvo, — mrtvo, uradno dejstvo, tabularano nekje v rekordih njene dežele, da je bil mož, katerega je ljubila, kasiran iz armade radi strahopetnosti.

Spoznanje tega jo je malodane zdrobilo in včasih se je vpraševala, če sploh more biti kako ostrejšje trpljenje v celi verigi človeških trpljenj, kot ono ženske, koje visoki ponos in ljubimec je bil popolnoma strit v prah.

Strah pred javnostjo, ločitvijo — in celo smrtjo samo, — je bil brez primere ž njo Sara je zavidala ženski, kojih možje so bili ubiti v akciji. Imele so vsaj sijajen spominj katerega ni mogla vzeti vstran nobena ženala.

Včasih so njene misli pohitele izbežno k Timu. Gofovo je bila tukaj njegova prilika, da se oprosti okov, katere mu je naložila njegova mati! On ji ni pisal v zadnjem času, vendar pa je bila prepričana, da bo čula od Elizabete, če se bo prostovoljno prijavil. Bila je tudi nekoliko zmedena od njegovega molka ter njegove neakcije. Iz gločal je tako želja in pretekli zimi v Barrowu, ko sta skupaj razpravljala o predmetu vojačenja! Ali je bilo sedaj, da se je Tim izognil priliki, ko se mu je nudila? Ta misel pa je bila odpuščena skoro prav tako hitro kot je vstala in Sara je zardela od sramu, da je mogel tak sum vstati v njeni glavi, kajti spoznala je, da je to le izid njene omajane vere v moški pogum.

Krog nje so bili moški, ki so bili pripravljeni doprinesiti veliko žutet vsi se borili proti strupu in njej o izjalovljenju moškega. Skoro vsaki dan je čula o tem ali onem moškem, ki se je prostovoljno prijavil ter bil sprejet. Zelo pogosto je poslušala ostre obsodbe Miles Herrieka, ker je bil neizvoljen ter ga kušala potolažiti.

Bila pa je Audrey Maynard, ki je pridrla do največjih globin trpkosti v srcu Herrieka. Naučila ga je plesti in zaposlen je bil ravno s podrobnostmi prve-pete, ko ga je presenetila nekega dne ter je on, ves razjarjen, vrzel vse v kot sobe ter vzkliknil:

— To je delo za moškega, kadar je njegova dežela v vojni! Moj Bog, jaz ne vem, kako bomo to prenesli, Audrey! Sedeti na svojem stolu ter plesti — dočim umirajo tam zunaj moški! Zakaj ne vzamejo hromega moža? Ali ne more hrom človek izstreliti puške? Ali ne more umreti kot vsak drugi?

Audrey se ozrla pomilovalno nanj.

(Dolje prihodnja.)

KASLI SO NEVARNI!

Izognite

se bolezni, da jo zaustavite s Severovim preiskušnim, uspešnim Cough Balsam-om.

NEVARNO je zanemarjati dražljivi kašelj, četudi se zdi brezpomemben. Zanemarjeni kašlj se lahko razvije v številne bolezni, kojih nekatere so zelo nevarne. Če se kašelj razvija, se vedno bolj manjša vaš odpor ter vaša zmožnost, da se otresete bolezni.

Uporabljajte Severa's Cough Balsam, da zaustavite šeegetanje v grlu. Zaustavite kašelj, predno se razvije v kaj hujšega. Ta uspešni, pomirjajoči in zanesljivi balsam proti kašlju je priljubljen že nad petdeset let v domovih. Recite vašemu lekarnarju zanj po imenu.

Dve velikosti 25 in 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
Cedar Rapids, Iowa

SEVERA'S COUGH BALSAM

RECITE LEKARNARJU ZA IZTIS SEVEROVEGA ALMANAHA

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Zločinska preteklost Vekoslava Stocka.

V glavnem je zagrebška policija končala preiskavo proti zločincu Vekoslavu Stocku, ki je priznal, da je umoril starega branjeveca Slovenca Škorjanca na Novi poti v Zagrebu. Te dni ga bodo izročili sodišču. Stock je na prvo vprašanje zločin priznal. Njegova izpoved se je strinjala s preiskavo zagrebške policije in vse je prepričal, da je pravi morilec, čeprav mu sprva policija ni verjela. Ko pa je policija hotela morileca izročiti sodišču, je nenadoma preklcal vse, kar je izpovedal.

Tako je nastal v tej zagonetni aferi nov nepričakovan preokret. Stock je izvedel, da bo obsojen na smrt na vešalih. Vedel je, da je njegova usoda zapečaten in je

začel vse tajiti, kar pa mu ne bo dosti pomagalo, kajti policija ima dokaze, da je on pravi morilec. Ko so ga vprašali, zakaj je zločin najprvo priznal, je odgovoril, da se je hotel policije hitro rešiti, da bi ga izročila sodišču, kjer bi takoj dokazal svoj alibi. Ta izjava se zdi policiji malo verjetna, saj bi Stock lahko vztrajal pri prvi izjavi, dokler je bil še v rokah policije in bi tako najhitreje prišel pred sodnike in se rešil policije. Policija je zato nadaljevala preiskavo, da ugotovi resničnost Stockovega alibija. Stock je namreč izjavil, da ga ni bilo na dan umora branjeveca Škorjanca v Zagrebu, temveč, da je bil v Ljubljani. Policija je nato po njem vse pojasnila in ga postavila na laž glede te trditve. Stock pa je še nadalje vztrajal, da ni morilec sta-

rega Škorjanca. Na isti način se je pred sodniki branil tudi Prpič, ki je trdil, da je orožnikom svoja grozodejstva priznal, da bi se jih rešil.

Zanimiva je tudi Stockova zločinska preteklost. Star je 42 let, v kaznilnicah in ječah pa je odsedel že okoli 30 let. Svojo zločinsko karijero je začel že z 12 letom, ko se ni bilo sodišče za mladoletne. Sodišče v Požegi je Stocka obsodilo leta 1906 na smrt na vešalih zaradi roparskega umora. Napadel, umoril in oropal je nekega seljaka. To leto je bil Stock nameščen kot sluga pri nekem gospodarju v Požegi. Ko je sedel nekega dne pred hišo svojega gospodarja, je videl, kako neki seljak šteje denar. Našel je 120 K. Tedaj se je vzbudil v Stocku prikrati zločinski instinkt. Zalezoval je ves dan seljaka in se odpravil proti večeru za njim v sosednjo vas. Stock je seljaka nagovoril na cesti in ga prosil, naj ga vzame na voz, ker imata isto pot. Seljak je zločince povabil na voz. Sredi poti se je potuhnil in izvelel neopazeno izpod odeje sekuro ter z njo umoril seljaka na vozu. Nato ga je oropal. Vzel mu je denar in še neke druge predmete ter zbežal v prepričanju, da ga ne bodo več ujeli. Orožnikom pa se je posrečilo prijeti morileca. Prišel je pred sodnike v Požegi in je zločin tudi priznal ter bil obsojen na smrt na vešalih. Pozneje je bil pomiloščen na dosmrtno ječo. Ob prevratu so mu kazni znižali na 20 let. Odsedel je polovico kazni ter bil nato zopet pomiloščen. Potepal se je po Hrvaški do umora starega Škorjanca. Usodnega večera je prosil Škorjanca, naj mu da prenočišče. Ponoči je gostoljubnega branjeveca napadel in ga na zverinski način umoril. Te dni ga bo policija izročila sodišču.

Požar v beograjskem kinu.

23. decembra je v Beogradu zgorel najstarejše kino "Kasino". Kino se je nahajal v neki stari zgradbi, ki so jo po prevratu popravili in zvišali za eno nadstropje. Strop ni bil iz betona, temveč iz lesa. Po zadnji predstavi ob 11.30 uri so slugi, ki so pospravljali kino, opazili iskre na stropu okoli velikega lestence. Iskre so praskale in kmalu se je pokazal iz stropa plamen. Gasilci so bili takoj obveščeni o požaru toda ga niso mogli lokalizirati. Požar se je hitro razširil po vsem stropu, ki se je kmalu zrušil. Vse sosed-

Kretanje parnikov Shipping News

19. januarja: Hamburg, Cherbourg, Hamburg, Majestic, Cherbourg
23. januarja: Republic, Cherbourg, Bremen, Berlin, Cherbourg, Bremen
25. januarja: Paris, Havre
26. januarja: Conte Biancamano, Genoa, Napoli
30. januarja: America, Cherbourg, Bremen
1. februarja: Aquitania, Cherbourg
2. februarja: Ile de France, Havre, Cleveand, Hamburg, Cherbourg, New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam, Roma, Napoli, Genova
6. februarja: Leviathan, Cherbourg
7. februarja: Presidente Wilson, Trst, Dresden, Bremen, Boulogne Sur Mer
9. februarja: Majestic, Cherbourg, Westphalia, Hamburg, Conte Grandi, Napoli, Genova
13. februarja: President Harding, Cherbourg
14. februarja: Muenchen, Bremen
16. februarja: Paris, Havre, George Washington, Cherbourg, Deutschland, Hamburg, Cherbourg, Arabie, Cherbourg, Antwerpen, Augustus, Napoli, Genova
21. februarja: Berlin, Bremen
22. februarja: Vulcania, Trst
23. februarja: Olympic, Cherbourg, Hamburg, Hamburg, Cherbourg, Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam, Republic, Cherbourg, Bremen
26. februarja: Thuringia, Hamburg
27. februarja: Leviathan, Cherbourg
28. februarja: Stuttgart, Bremen

1. marca: Aquitania, Cherbourg
2. marca: Ile de France, Havre, America, Cherbourg, Albert Ballin, Hamburg, Cherbourg, Pennland, Cherbourg, Antwerpen, Conte Biancamano, Napoli, Genova
7. marca: Dresden, Bremen, Boulogne Sur Mer
8. marca: Berengaria, Cherbourg
9. marca: Cleveand, Hamburg, Cherbourg, New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam, Roma, Napoli, Genova
13. marca: President Harding, Cherbourg
14. marca: Muenchen, Bremen
15. marca: Paris, Havre (Velikonočni izlet), Olympic, Cherbourg
16. marca: Arabie, Cherbourg, Antwerpen, Veendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam, Conte Grande, Napoli, Genova
19. marca: Westphalia, Hamburg
20. marca: Leviathan, Cherbourg
21. marca: Presidente Wilson, Trst, Berlin, Bremen
22. marca: Aquitania, Cherbourg
23. marca: Deutschland, Hamburg, Cherbourg, Augustus, Napoli, Genova
26. marca: Columbus, Bremen, Republic, Cherbourg, Bremen
28. marca: Stuttgart, Bremen, Boulogne Sur Mer, Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
29. marca: Ile de France, Havre, Berengaria, Cherbourg
30. marca: Vulcania, Trst, Hamburg, Hamburg, Cherbourg, Pennland, Cherbourg, Antwerpen, Ryndam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

Paris 25. jan.; 15. februarja.
Ile de France 1. febr.; 1. mar.
(Ob polnoči.)

Najkrajša pot po Bismarck. Vsakdo je v posebni kabini a vsemi modernimi udobnostmi. — Plačla in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Vprašajte katerega koli pooblaščenega ali
FRENCH LINE
19 State Street,
New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvarih. Vsled naše dolgoletne iskustve vam mi znamemo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvostvorne brzooparilke.

Tudi nedržavljanj zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebnost, bodisi v najbližji naselniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem. kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje šene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljane svoje moše s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote. Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljenecv letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, moše ameriških državljanov, ki so se po 1. junija 1928. leta poročili in po ujedeli, oziroma šene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih ne državljanov, ki so bili postavne pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Val ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov, kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v listi, pa se ne sprejema nikakih prošelj na ameriškanke višje.

**SAKSER
STATE BANK**

88 Cortlandt Street
NEW YORK

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGRAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno zna-je zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

CENA
SAMO

\$1.=

(Za Canado \$1.20 s
poštnino in carino vred.)

Poštnino plačamo mi in
pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadoščajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko natančno ugotovite, kje se je zgodila kak nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uto zemljepisja.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 38, širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste.

Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.

Zemljevid Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.

Opis dežel, mest, otokov, rek itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne oziirajte se na to, če že imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali uiti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.